
Een nieuwe industrie in ons land

door W. BLOMBERG—ZEEMAN.

Misschien hebben jullie er reeds van gehoord, of wellicht heb je in de geïllustreerde tijdschriften afbeeldingen gezien van de Zout-Industrie.

Zonder zout kan een mensch niet leven. Hoewel op zichzelf geen voedingsartikel, maakt het ons voedsel smakelijk en daardoor lichter verteerbaar. Wie hapt gretig in zijn aardappel, wanneer het zout vergeten is?

Het zout is en was over de geheele wereld een onmisbaar artikel. Zegt de Heiland niet, dat wij het zout der aarde moeten zijn? Wij Christenen moeten door ons geloof toonen, dat Christus volgen verreweg het beste is.

Wat moesten we beginnen, als er geen zout was?

Die bange vraag is in de mobilisatie-dagen in menig huismoederlijk hart opgeweld. Zout kregen we uit het buitenland. En we hadden veel noodig. Jaarlijks ongeveer 200.000 ton, (1 ton = 1000 K.G.). Onze leveranciers waren Engeland, Spanje, Portugal en Duitschland. Toch was het reeds lang bekend, dat onze bodem zout bevatte. In 1888 had men dit ontdekt op het landgoed „Twickel” bij Delden. Er moest daar een pomp geslagen worden en hier vond men aarde met zout vermengd. De groote vraag was: hoe dat zout te krijgen. Zou het dan nog de moeite loonen? Zout was immers goedkoop en we konden krijgen, zooveel we wenschten. Dus lieten we het zout in onzen bodem met rust.

In 1909 werden we er weer aan herinnerd. Toen werd er in de omgeving van Winterswijk naar steenkolen geboord en onder en boven den steenkolenlaag vond men weer een laag zout. Maar het zat zoo diep, wel 500 M. onder den grond. Opziende tegen de kosten liet men deze zoutlagen ook zitten. In 1911 werd weer een zoutlaag ontdekt en wel bij Buurse, een plaatsje tusschen Enschedé en Haaksbergen.

Onze mobilisatie-dagen hebben ons wel geleerd, dat we

moeten woekeren met eigen productie. En thans is de hand aan den ploeg geslagen en in Overijssel is een stuk land gekocht van 3300 H.A. Daar zijn groote boormachines geplaatst. Met de grootste spanning stonden daar knappe en geleerde mannen te kijken naar die eerste boring. Eerst kwam er al maar zand, toen leem, toen gesteente. En men was al op 100 M. diepte.

Meneer Vis, zoutzieder te Rotterdam, die de leiding had, oordeelde, dat men pas op 250 M. zout zou krijgen. Toen men op die diepte gekomen was, werd een boor aangebracht, die uit een holle buis bestond en van onderen voorzien was van een stalen rand, waaraan weer stalen tanden waren. Om die tanden zaten een tiental diamanten ter waarde van f 10.000. Een duur boortje dus. Bij het ronddraaien van deze boor wordt een cilindervormig stuk uitgezaagd. Eindelijk, toen men op 325 M. diepte was gekomen, kwam de eerste zoutstaaf voor den dag. Door verder te boren bemerkte men dat die zoutlaag 3 M. dik was. Bij een verdere boring kwam men aan een 2de zoutlaag van ruim 20 M. dikte, terwijl men nog verder borende een 3de zoutlaag kreeg van meer dan 40 M. dikte. Hierdoor is bewezen, dat ons land een enormen rijkdom aan zout bezit. Nog na eeuwen is de bodem niet uitgeput, want 1 vierk. K.M. zout ter dikte van 25 M. geeft een voorraad, voldoende om 250 jaar gansch Nederland van zout te voorzien.

Meen nu echter niet, dat die zoutdelving zoo'n heel eenvoudig werkje is. Heeft men eenmaal zout geboord, dan wordt in het boorgat water gespoten. Daardoor ontstaat pekels. Deze pekels wordt opgepompt en naar hooger gelegen reservoirs gevoerd, vanwaar het door buizen stroomt naar een verder gelegen fabriek of zooals de term luidt: naar de Saline. (Zout is in het Fransch sel). In deze fabriek zijn reuzepannen boven reuze-vuren. In deze pannen laat men den pekels verdampen en houdt het zout over.

